

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen

**Project DG Groningen
Bovengronds**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
S.L. van 't Hoogerhuijs
s.l.vanhoogerhuijs@minezk.nl

Datum 16 maart 2020
Betreft Antwoord op uw reactie op het vaststellingsbesluit

Geacht college,

Op 5 november 2019 stuurde u mij uw reactie op het vaststellingsbesluit voor het gasjaar 2019-2020, mede namens de colleges van burgemeester en wethouders van de aardbevingsgemeenten, de Veiligheidsregio Groningen en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's. In reactie op deze brief heb ik u op 3 december 2019 laten weten, dat ik tijdens het eerstvolgende Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) hierover in gesprek wilde gaan. Tijdens het BOG (23 januari) heeft u aangegeven graag schriftelijk een antwoord te ontvangen. Met deze brief voldoe ik, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), aan uw verzoek.

In uw brief geeft u aan dat het positief is dat de gaswinning wordt teruggebracht tot het niveau dat in lijn is met het SodM-advies, en tevens met uw regionale advies. Ik ben blij dat u heeft aangegeven niet in beroep te gaan tegen het vaststellingsbesluit. Tegelijkertijd begrijp ik uw zorg dat een goede schadeafhandeling en een voortvarende versterking van gebouwen essentieel is. De minister van BZK en ik zijn het zeer met u eens dat een spoedige aanpak van zowel schade als versterken is geboden om de Groningers, veiligheid, duidelijkheid en perspectief te bieden. We hechten daarbij uiteraard aan een goede samenwerking met u en met de Groninger gemeenten.

In uw reactie noemt u zeven punten die verbeterd kunnen worden. Alvorens ik hieronder op deze zeven punten inga, wijs ik allereerst op de verdere verlaging van de gaswinning in het gasjaar 2019-2020 dan eerder was voorzien. Hierover heb ik de Tweede Kamer op 21 februari jl. geïnformeerd.

1) Geen vertraging meer in de versterking

U geeft aan dat alles op alles gezet moet worden om de versterking te versnellen en dat in de wet- en regelgeving sprake moet zijn van snelle besluitvorming en korte procedures.

In het BOG zijn goede stappen gezet door het gezamenlijk vaststellen van het versnellingspakket. Met dit versnellingspakket zijn de randvoorwaarden uitgewerkt op basis waarvan de versterkingsaanpak versneld wordt.

Ons kenmerk
PDGB / 20043302

Uw kenmerk
2019-092733/44/A.25

Bijlage(n)

Het is daarbij van belang dat alle bij het BOG betrokken partijen de voortgang en de behaalde resultaten van deze maatregelen regelmatig bespreken.

In het wetsvoorstel Versterken worden taken verdeeld tussen de minister van BZK, gemeenten en mijzelf. Snelheid staat voorop, zonder zorgvuldigheid uit het oog te verliezen. Om snelheid te bevorderen stel ik in het wetsvoorstel Versterken voor om de operationele besluiten zoveel mogelijk in één hand te laten, namelijk bij de minister van BZK. De minister mandateert de directeur van de NCG om deze besluiten te nemen. Tevens wordt ingezet op een verbinding met de schade-aanpak daar waar dat mogelijk en wenselijk is. Tot slot worden de meest actuele inzichten – zoals de gevolgen van de daling van de gaswinning - betrokken bij de beoordeling van gebouwen. Hierbij hecht ik aan zorgvuldigheid, uitvoerbaarheid en stabiliteit. Voor de inwoners van Groningen moet dit proces voorspelbaar en navolgbaar verlopen. Het Adviescollege Veiligheid Groningen speelt hierbij een belangrijke rol. Het ACVG adviseert de minister van BZK en mij snel, deskundig en onafhankelijk over de technische aspecten van snelheid en veiligheid. Het ACVG wordt vroegtijdig betrokken, zodat hierbij geen vertraging ontstaat.

2) Breng kwetsbare groepen wel in beeld

U geeft aan dat in de risicoanalyse van de HRA niet de gebouwen in beeld komen waar veel mensen en/of kwetsbare groepen samenkomen. U vraagt mij om de randvoorwaarden te scheppen zodat deze gebouwen een individuele beoordeling kunnen krijgen.

In uw brief vraagt u om een duidelijk risicobeleid voor gebouwen waar veel mensen en/of kwetsbare (minder zelfredzame) mensen samenkomen. Hier is een duidelijk risicobeleid voor. Allereerst stelt het Bouwbesluit zwaardere eisen aan voor gebouwen in de zorg, scholen, gemeentehuizen, bibliotheken, dorpshuizen etc. dan aan woonhuizen. Dit is gedefinieerd in de zogenoemde gevolgklassen CC2 en CC3. Bij woningen is het individueel risico maatgevend en bij de hiervoor genoemde gebouwen is dat het groepsrisico. Daarbij geldt in de versterking dat we uitgaan van 24-uurs aanwezigheid, in plaats van een gemiddelde verblijfsduur. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld dorpshuizen.

Met name zorg en scholen, zijn al in een vergevorderd stadium van versterking. De NCG is vorig jaar een onderzoek gestart voor die gebouwen die nog niet in een andere thematische aanpak zitten, of voor gebouwen die reeds in een batch zitten. Het is de verwachting dat medio 2020 een vorm van prioritering ter bespreking kan worden voorgelegd. Uiteindelijk zal ACVG mij adviseren over de regels omtrent prioritering en beoordeling.

3) Niet steeds van benaderingswijze veranderen

U merkt op dat het niet wenselijk is dat er gedurende de versterkingsoperatie onderzoek wordt gedaan naar het koude-winterscenario als een nieuw criterium voor de tijdelijke onzekerheidsmarge.

De Mijnraad adviseert onderzoek te doen naar het koude-winterscenario als een nieuw criterium voor de tijdelijke onzekerheidsmarge. Deze suggestie van één van mijn wettelijke adviseurs wil ik nader onderzoeken. Bij eventuele aanpassingen daarvan zijn ook de uitvoerbaarheid, continuïteit en uitlegbaarheid belangrijk.

Bij de prioritering van de versterking streven we, zoals u ook benadrukt, naar zoveel mogelijk stabiliteit en voorspelbaarheid.

4) Gemeenten aan het roer? Geef hen grip op de uitvoeringsorganisatie

U benadrukt dat gemeenten hun verantwoordelijkheid in de versterkingsoperatie pas kunnen nemen wanneer zij ook regie en grip op de uitvoeringsorganisatie hebben en dat er sprake moet zijn van voldoende opname-, beoordelings- en versterkingscapaciteit.

De minister van BZK, de systeemverantwoordelijke voor de uitvoering, en ik zijn het met u eens dat gemeenten hun regierol in het versterkingsproces moeten kunnen vervullen. Om invulling te geven aan deze regierol hebben gemeenten met het plan van aanpak uit het Besluit versterking gebouwen Groningen de opdrachtgeversrol richting de uitvoeringsorganisatie gekregen. Met dit plan van aanpak zijn zij verantwoordelijk voor de prioritering welke gebouwen binnen de gemeente per jaar door de uitvoeringsorganisatie worden opgenomen, beoordeeld en uitgevoerd. Het uitgangspunt hierbij is dat gebouwen met een hoger risicoprofiel in beginsel eerder worden ingepland voor opname en beoordeling dan gebouwen die een lager risicoprofiel hebben. Met het wetsvoorstel Versterking kunnen gemeenten deze rol voortzetten. Tevens worden gemeenten met dit wetsvoorstel verantwoordelijk voor het nemen van versterkingsbesluiten.

Daarnaast zet het kabinet zich in om de capaciteit te vergroten en optimaal te benutten. Zo zijn gezamenlijk met u maatregelen genomen om het versterkingsproces te versnellen en de ingenieurscapaciteit beter te benutten, bijvoorbeeld door het uitwerken van de praktijkaanpak en de typologieaanpak. Daarnaast wordt de uitvoeringscapaciteit gemaximaliseerd en de uitvoering versneld middels een Bouwimpuls, het nog te sluiten Bouwakkoord, het oprichten van een bedrijfsbureau en het opstellen van een marktbenaderingsstrategie.

5) Duidelijke mitigerende maatregelen; geen bekostiging uit het NPG (Nationaal Programma Groningen)

U schetst in uw brief dat de regio Groningen kampt met gezondheidsrisico's, sociale veiligheidsrisico's en het risico op maatschappelijke onrust. U vraagt hiertoe om mitigerende maatregelen die niet uit de NPG-middelen komen.

De minister van BZK en ik erkennen dat deze sociale risico's ontwrichtend zijn en dat hiertoe maatregelen genomen moeten worden. Ik hecht eraan hier de eerdere bestuurlijke afspraken over de financiering vanuit het NPG in herinnering te roepen¹. In het startdocument van het NPG is het onderwerp gezondheid als één van de doelen opgenomen.

In dat kader hebben de regio en het Rijk in overleg met GGD Groningen besloten om extra te investeren in preventieve zorg. Aardbevingsgemeenten krijgen middelen om extra capaciteit in te zetten voor de sociale en emotionele ondersteuning van inwoners. Hiervoor is in 2019 gezamenlijk €5,4 mln vrijgemaakt. Deze middelen komen deels uit het NPG, maar zijn ook een extra

¹ www.nationaalprogrammagoningen.nl

investering van het Rijk. Momenteel vindt overleg plaats tussen de gemeenten, provincie en GGD Groningen hoe deze middelen het beste kunnen worden ingezet. Het Rijk volgt deze ontwikkelingen.

Voorts zijn er in het aardbevingsgebied sinds 2019, naast de reguliere zorg, geestelijk verzorgers beschikbaar om mensen thuis op te zoeken. Geestelijk verzorgers luisteren naar de verhalen van inwoners en zijn geschoold om hen te begeleiden en ondersteunen bij gevoelens van onmacht, stress en levensvragen.

Ook eerder zijn reeds middelen ter beschikking gesteld. Zo heb ik eerder €300.000 in de geestelijke verzorging geïnvesteerd waarmee onder andere de 'Proatbus' is gefinancierd. Onlangs heeft het ministerie van VWS ook toegezegd de inzet van geestelijk verzorgers in het aardbevingsgebied te ondersteunen door €250.000 voor de komende 3 jaar ter beschikking te stellen aan GVA² Groningen. Deze middelen komen niet uit het NPG. Met deze middelen en maatregelen kunnen de bewoners die kampen met gezondheidsrisico's, op ondersteuning rekenen.

6) Onderzoek de schade-afhandeling juridisch én onafhankelijk

U vraagt waarom ik uw advies niet heb opgevolgd om een longitudinaal onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar de juridische afhandeling van schade uit te laten voeren.

De Tijdelijke wet Groningen is onlangs unaniem door beide kamers der Staten-Generaal aangenomen. Daarmee wordt het Instituut Mijnbouwschade opgericht die de schadeafhandeling op onafhankelijke wijze, vanuit een semi-rechtelijke rol, zal uitvoeren. De TCMG, die nu nog verantwoordelijk is voor de schadeafhandeling, functioneert naar tevredenheid. Dit blijkt onder meer uit het lage percentage bezwaren dat wordt ingediend (2,6%).

Conform de Tijdelijke wet Groningen zal allereerst na 2 jaar en vervolgens elke drie jaar een evaluatie plaatsvinden. Deze evaluatie richt zich op de effecten die de wet in de praktijk teweegbrengt. Overigens heeft het IMG conform de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen de verplichting om publieke verantwoording af te leggen. Het Instituut is bijvoorbeeld verplicht om voorzieningen te treffen waardoor personen en instellingen, die met hem in aanraking komen, in de gelegenheid worden gesteld voorstellen tot verbeteringen van werkwijzen en procedures te doen.

7) Monitoring na afbouw gaswinning

U roept op dat ook na de sluiting van het veld de seismische ontwikkelingen gemeten en beoordeeld worden en dat er relevant onderzoek zal worden blijven gedaan.

Ik ben het volledig met uw oproep eens dat monitoring en onderzoek moeten worden voortgezet. Daartoe rust op de operator van het Groningenveld de wettelijke verplichting tot dertig jaar na de beëindiging van de gaswinning

² Geestelijke verzorging aardbevingsgebied

seismische activiteit te meten en te analyseren. SodM houdt hier toezicht op. Daarnaast heeft het KNMI de taak om voor heel Nederland de aanwezigheid van aardbevingen te monitoren.

Daarnaast heb ik in het vaststellingsbesluit bepaald dat NAM het Study and Data Acquisition Plan onverkort uitvoert. Ook bestaat er een Kennisprogramma Effecten Mijnbouw, waarin nationale en internationale experts werken aan onderzoek om nog meer kennis te krijgen over de effecten van mijnbouwactiviteiten zoals aardbevingen en bodemdaling.

Waar dit aanvullend nodig blijkt te zijn, zal ik hierover met NAM nadere afspraken maken.

Afrondend spreek ik graag de ambitie uit om in goede samenwerking met u de komende periode de noodzakelijke stappen te zetten voor een goede schadeafhandeling, een voortvarende versterkingsoperatie en daarmee een veilig Groningen.

Ik wil u vragen een afschrift van deze brief te doen toekomen aan de bestuurders die uw brief d.d. 5 november jl. hebben medeondertekend.

Een afschrift van deze brief wordt tevens naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal gestuurd.

Met vriendelijke groet,

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat